

Постоји једна чињеница која се, као константа, провлачи већ четврт вијека у односу Србије према Босни и Херцеговини у цјелини, а нарочито према Републици Српској.

То је одсуство жеље Србије да, иако је на то обавезује и међународна уговорна обавеза, предузме било шта на заштити суверенитета БиХ и с тим у вези уставног положаја Републике Српске. Све власти у Србији, почевши од Милошевићеве, преко досовске, па све до данашње власти Александра Вучића, никада нису учиниле било шта на том плану.

То је одсуство жеље Србије да, иако је на то обавезује и међународна уговорна обавеза, предузме било шта на заштити суверенитета БиХ и с тим у вези уставног положаја Републике Српске. Све власти у Србији, почевши од Милошевићеве, преко досовске, па све до данашње власти Александра Вучића, никада нису учиниле било шта на том плану.

Умјесто тога, Србија четврт вијека само нијемо посматра колонијално управљање над нама у БиХ, што остаје као трајни биљег и тамна мрља у нашој историји.

Ево доказа и аргументације који поткрепљују све претходно речено. Чланом 5. Општег оквирног споразума за мир у БиХ тадашња СР Југославија, односно Република Србија као њена правна насљедница, преузела је међународну уговорну обавезу да промовише Устав БиХ, а то значи и да промовише сувереност БиХ прописан тим уставом, који ни у једном свом члану, укључујући и преамбулу Устава БиХ, не дозвољава да високи представник и тзв. савјет за примјену мира управљају над БиХ као да је она њихова колонија или територија под старатељством, а не држава чланица УН. Када се преузме оваква уговорна обавеза, онда она даје право титулару те обавезе да, чим уочи да било ко повређује суверенитет БиХ, покрене одговарајућу правну процедуру ради његове заштите. У том правцу Србија може, само да хоће, предузети двије активности од

пресудне важности.

За разумијевање прве могућности која стоји на располагању Србији треба поновити да је БиХ држава, чланица УН, усљед чега јој припада неутуђиво право на државну сувереност. А та сувереност, како прописује члан 2. Повеље УН, значи забрану мијешања у унутрашње послове БиХ као државе од стране било кога - забране која једнако важи како за УН и све органе те организације, тако и за све друге државе и појединце. Од ове императивне норме може се одступити само ако би била укинута одговарајућом измјеном Повеље УН којом би било дозвољено да УН или нека држава, самостално или удружена са другим државама, може некој трећој држави да намеће законе умјесто надлежних институција те државе. Али то досад није учињено, нити ће, јер би то значило ерозију држава. Ове чињенице су у вези са чланом 53. Конвенције УН (тзв. Бечке конвенције) о праву међународних уговора, којим је прописано да је ништав сваки уговор који је у тренутку закључења супротан императивној норми општег међународног права. Истим чланом је одмах затим одређено да је "императивна норма општег међународног права норма коју је прихватила и признала читава међународна заједница држава као норму од које није допуштено никакво одступање и која се може измијенити само новом нормом општег међународног права исте природе".

Све и да је високи представник, а није јер га на ту функцију може именовати само Савјет

безбједности УН, који то није учинио, Кристијан Шмит не би имао право да држави чланици УН намеће своју вољу као закон јер то, како је показано, забрањује Повеља УН

Једна од таквих императивних норми је и она из Повеље УН која забрањује да се над било којом државом, па и над БиХ, успостави протекторат (систем старатељства), јер је чланом 78. Повеље УН изричито забрањено успостављање таквог система над било којом државом чланицом УН. Нажалост, упркос свим тим забранама, јасно прописаним Повељом УН као највишим правним актом међународног права, својеврсним уставом тог права којем према члану 103. Повеље УН не смију противрјечити сви други акти, над БиХ је ипак успостављен протекторат који, ево, траје 26 година, имајући у виду да је 1997. године високи представник у БиХ своју вољу почео противправно наметати као закон у БиХ. Својеврсну кулминацију таквог противправног односа према држави чланици УН доживјели смо почетком јула ове године, када је Кристијан Шмит своју вољу наметнуо као закон, тачније речено као кривично дјело у БиХ, јер је рекао да ће ићи у затвор од шест мјесеци до пет година свако службено или одговорно лице у институцијама БиХ које не примијени одлуку високог представника. Све и да је високи представник, а није јер га на ту функцију може именовати само Савјет безбједности УН, који то није учинио, Кристијан Шмит не би имао право да држави чланици УН намеће своју вољу као закон јер то, како је показано, забрањује Повеља УН. Такво нешто Повеља УН дозвољава да се чини само над територијама које нису државе него су под старатељством (протекторатом), у ком случају се онда, како стоји у члану 81. Повеље УН, најприје закључи споразум о старатељству који, пише у том члану, "садржи услове под којима ће се управљати територијом под старатељством и одређује власт која ће вршити управу над територијом под старатељством".

Шта Србија може, али неће

Пише: Милан Благојевић
уторак, 19 септембар 2023 11:27

Шта Србија може, али неће

Пише: Милан Благојевић
уторак, 19 септембар 2023 11:27
